

til Folkethinget er jeg for mit Vedkommende overbevist om, at det har alle Forudsætninger for en saadan Forstaaelse. Jeg siger det ikke for at rose Folkethinget, det er ikke Noget, jeg særlig føler Trang til, men jeg vil gjerne en Gang have det slaact fast, at Folkethinget aldrig nogensinde som Folkething har forlangt at kue, underkue Landstinget eller tilfidesætte Kongemagten eller overhovedet at indtage den enevældige Stilling i Forfatningslivet, som det efter Forfatningen af 1849 havde. Det har det ikke (Modsigelse). Et æret Medlem siger: Saa? Men det ærede Medlem maa huske, at fordi der omkring i Landet og fra mange Sider udtales Ønsket om, at vi gennem vore politiske Forhandlinger maatte naae det Maal, der var naaet for Demokratiet i 1849, og som blev hæmmet i 1866, deraf følger ikke, at man har stillet et Krav i saa Henseende, og deraf følger i alle Tilfælde ikke, at Folkethinget har stillet en saadan Fordring; thi selv om de mest indflydelsesrige Folkethingsmænd har udtalt den, er det ikke Folkethingets Fordring, og det bliver det aldrig nogensinde. Det kan være, at en saadan Udtalelse i det givne Dieblif kan have stor Betydning for, hvad der sker, men det er dog altid en Udtalelse, som Folkethinget ikke har noget Ansvar for, det kan heller ikke Noget vente eller forlange, thi Folkethinget dikterer ikke sine Medlemmer, ikke en Gang sine ledende Mænd, hvad de skulde sige. — Folkethinget har to Gange udtalt sig: en Gang for nyhlig og en Gang for en Hælle Nar tilbage, om de forfatningsmæssige Krav, som det troede at kunne stille. Den ene Gang var i 1875, da det vedtog en Adresse og hævdede, at Regjeringen maatte have Tillid ikke blot i Landstinget, men ogsaa i Folkethinget, og særlig i dette Thing. Den anden Gang var i Fjor, da en Adresse blev sendt til Kongen, hvori det meget bestemt blev udtrykt, at det, man forlangte, var Overensstemmelse mellem Regjeringen og Rigsdagen, og det blev meget bestemt forklaret, at man ved Rigsdagen forstod begge Thing. Jeg tror, at Folkethinget derigjennem saa klart som Noget har vist, at det ikke staar paa noget som helst tvivlsomt Standpunkt med Hensyn til Forfatningen, at det ikke skjuler en Bestræbelse for at faae Overmagt. Det er ikke Folkethingets Sag at omtale Landstingets Stilling, saa det omtalte selvfølgelig kun sin Stilling. Det er ikke Talsmand, Formynder eller Ordfører for Landstinget, men idet Folkethinget omtalte sin Stilling, har det gjort det saa tydelig og klart, at Enhver, der vil forstaa det, ikke kan være i nogen Tvivl om, at det Standpunkt, Folkethinget har indtaget,

aldrig har været mere fremstødt, end jeg her har udviklet gennem hele dette Foredrag. Jeg har ikke i dette Foredrag sagt en eneste Ting, hvori jeg ikke føler mig i fuld Overensstemmelse med Folkethingets Politik, lige tilbage til 1873. Den store Agitation, som blev lavet paa Folkethingets Udtalelse i 1873, blev lavet med forsættelig Misforstaaelse, og denne Misforstaaelse er senere af Folkethinget underkendt i bestemte Erklæringer og gjentagne udtrykkelige officielle Udtalelser fra Folkethingets Side, som Ingen har Lov til at bekvile. Altsaa siger jeg: Fra Folkethingets Side ere alle Betingelserne til Stede til fortsat Forhandling med Udbytte efter vor gjældende Forfatning. Det er en Selvsølge at Folkethinget aldrig opgiver den Ret, som den almindelige Valgret endnu har tilbage, at det aldrig opgiver sit Krav paa, at Intet her i Landet maa ske, finansielt eller paa Lovgivningens Omraade, uden dets Samtykke, at det aldrig opgiver, at en Regjering, der skal styre vort Land lovmæssigt og med Fremstrid som Formaal, ikke blot maa have Kongens og Landstingets Tillid, men særlig Folkethingets Tillid, særlig den almindelige Valgrets med sig. Det kan Folkethinget aldrig opgive; thi hvis det opgav det, saa sveg Folkethinget Forfatningen af 1866; men den skal Folkethinget respektere lige saa vel som de andre Faktorer. Fra Folkethingets Side ere Betingelserne altsaa til Stede i fuldt Maal. — Jeg kommer tilsidst til Spørgsmaalet: Ere Betingelserne til Stede fra Regjeringens Side? Man kunde nu sige: Hvorfor nu reise det Spørgsmaal, som kunde give Anledning til fornedt Polemik mod denne Regjering? Jeg vilde ikke stille dette Spørgsmaal, hvis ikke det Forslag, som her foreligger, var Regjeringens Forslag til en Grundlovsforandring, og hvor altsaa Forhandlingerne navnlig maa knytte sig til dette Forslag. Spørgsmaalet er: Skal vi forhandle Forfatningens Forstaaelse med dette Forslag som Grundlag? Det er ikke nødvendigt. Der kan megel vel tænkes en Forhandling mellem Folkething og Landsting, uden at man behøver Regjeringsforslaget som Grundlag. Der foreligger jo andre Forslag, saaledes fra det ærede Medlem for Viborg Amts 2den Valgkreds (Klein), som jeg allerede, hvad dets Indhold angaar, vilde finde bedre fikket dertil end Regjeringens Forslag, det skal jeg imidlertid se bort fra; men saa Mæget vil jeg dog sige, at det har fuldstændig neutral Karakter, da det er fremkommet fra et Medlem, som har stillet sig udenfor den hidfise Kamp i dette Dieblif. Det var et For-